

Kaustisen siirtolaisuus

Sota kosketti jokaista

Kaustiselta muutettiin Pohjois-Amerikkaan ja Australiaan noin sadan vuoden ajan 1800-luvun puolivälistä 1900-luvun puoliväliin. Siirtolaisten joukossa oli niin ensimmäisiä uudisraivaajia kuin maailmansodissa palvelleita kaustislaisia ja heidän jälkeläisiään.

Siirtolaisuus oli seurausta 1800-luvun Suomen vaikeista elinoloista. Erityisesti 1850-luvun kato-vuodet ja nälänhätä ajoivat ihmisiä etsimään parempaa toimeentuloa. Tieto Amerikan korkeam-mista palkoista, työmahdollisuuksista ja suomenkielisten sanomalehtien kertomuksista houkutteli lähtemään. Monelle siirtolaisuus oli elämän suurin päätös – tavoitteena ansaita rahaa oman talon rakentamiseen tai turvata kotiin jääneen perheen toimeentulo.

Kaustislaisia työskenteli metsätoissa Kanadassa ja Yhdysvaltain länsirannikolla, kaivoksissa Michi-ganissa, Montanassa ja Utahissa, autotehtaissa Detroitissa sekä sokeriruokokplantaaseilla Australias-sa. Samalla he veivät mukanaan kaustislaista musiikkia ja soittoperinnettä. Kaustislaisia sukunimiä löytyy yhä eri puolilta Pohjois-Amerikkaa.

Siirtolaiseksi lähteminen

Vuoden 1862 passiasetus mahdollisti ulkomaille matkustamisen aiempaa helpommin, mutta lähti-jöiden tuli täyttää useita ehtoja. Asevelvollisuus, perheen elatusvastuu sekä terveydentila saattoivat estää maastamuuton. Myös Suomessa suhtauduttiin siirtolaisuuteen ristiriitaisesti, sillä työikäisen väestön lähtö heikensi kotimaan työvoimaa.

Työ ja elämä uudella mantereella

Teollistuva Yhdysvallat tarvitsi runsaasti työvoimaa. Kaustislaisia työskenteli erityisesti kaivoksis-sa, metsätoissa, maatiloilla, palvelusväkenä sekä kalastajina aina Alaskaa myöten. Moniin kaivos-kaupunkeihin syntyi suomalaisten asuttamia kaupunginosia eli Finntowneja, joista osa on säilynyt tähän päivään asti.

Siirtolaiset sodissa

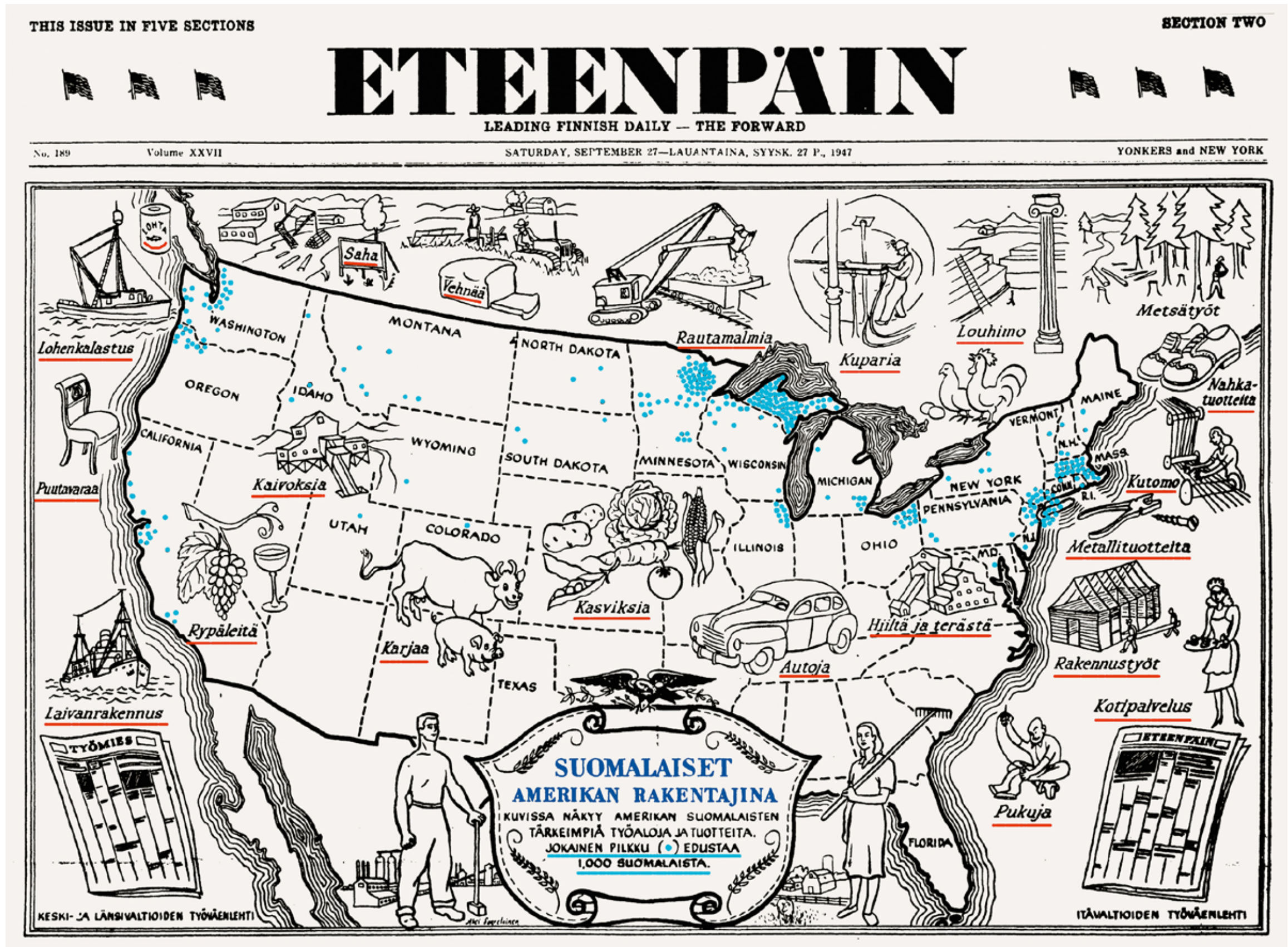
Ensimmäinen maailmansota kosketti myös siirtolaisia. Monet kaustislaiset palvelivat Yhdysvaltain armeijassa, sillä asepalvelus saattoi johtaa kansalaisuuden saamiseen. Toiset työskentelivät sota-teollisuudessa esimerkiksi telakoilla tai asetehtaissa. Myös heidän jälkeläisensä osallistuivat myö-hemmin toiseen maailmansotaan sekä Korean ja Vietnamin sotiin.

Paluu Kaustiselle

Noin kolmannes arviolta kahdestatuhannesta kaustislaisesta siirtolaisesta palasi kotiseudulle. Mukanaan he toivat säästöjä, uusia taitoja ja kansainvälisiä vaikutteita. Paluumuuttajat rakensivat taloja, ostivat maatiloja ja osallistuivat yritysten sekä yhteisöjen kehittämiseen. Amerikasta lähetettiin myös rahaa, paketteja ja esi-neitä, kuten ompelukoneita – kertoman mukaan jopa kokonainen piano.

Siirtolaisuuden tutkimus

Kaustislainen siirtolaisuus oli osa Vaasan läänin laajaa siirtolaisuutta, josta lähti yli puolet Suomen noin 350 000 siirtolaisesta suuren muuttoaallon aikana. Siirtolaisten vaiheita tutkitaan edelleen, ja kerätty aineisto säilyttää tietoa kaustislaisten elämästä maailmalla sekä rakentaa yhteyttä heidän jälkeläistensä ja kotiseudun välille.

Henkilöt eturivissä seisomassa vasemmalta oikealle: Oskari Isokangas, Jalmari Isokangas ja Jaakko Leanteri Jylhä. Istumassa oven kohdalla Nestori Isokangas ja hänen takanaan oven edessä Kristian Isokangas. Oikeanpuoleisin mies seisomassa on Emil (Eemeli) Käsälä (Kaustiselta, palasi Suomeen v. 1918). Muut miehet: Matti Saari (Vetelistä), Kalle Aalto (Kiikasta) ja Herman Jansson. Kuva: Museovirasto

John Näsi perheineen Nasellessa.

Hakamaan perhe Wintturien ja Järvelöiden kanssa Fitchburgissa.

Antti Nikolai Koskela, Richard Pesola, John Koski, Konsta Käsäkoski

Matti Alfred Järvelä